

Rabbi Ya'akov Yosef Cohen

Rav of the Beis Medrash Shteifensht

יעקב יוסף כהן

דומ"ץ ביהמ"ד שטעפינעשט

ב"ה, כ"א אדר יו"ד קדישא דרבינו הנועם אלימלך זיע"א תש"פ

לכבוד ידידי הרה"ג רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א מח"ס גם אני אודך

הנני בזה בקצרה אודות שאלותיך הנוגעות למעשה בסערת הימים בנושא המחלה המדבקת המתפשטת רחמנא לישזבן

א. האם מי שסומך ובטוח לבו ברחמי שמים צריך להישמע להוראות משרד הבריאות, או שיכול להקל ראשו ולבטוח באמונה שלא יארע לו נזק.

תשובה: הס מלהזכיר וחובה על כל אדם לשמור נפשו מן הסכנה, כמבואר להלכה בשו"ע יו"ד סי' קטז סעי' ה' שצריך להיזהר מכל דברים המביאים לידי סכנה, כי סכנתא חמירא מאיסורא ויש לחוש יותר לספק סכנה מלספק איסור, ולכן אסור לילך בכל מקום סכנה, עכ"ל הרמ"א שם, וכבר כתב רעק"א במכתבו (אגרות סי' ע"ג) והעובר על ציווי הרופאים בסדר ההנהגה חוטא לה' במאוד, כי גדול סכנתא מאיסורא, ובפרט במקום סכנה לו ולאחרים שגורם ח"ו התפשטות החולי בעיר וגדול עונו מנשוא עכ"ד, ועיין בשו"ת הרשב"ש (סי' קצ"ה) וע"ע שו"ת חת"ס (יו"ד סי' קע"ב) שאנו מחויבים להציל עצמו מסכנה בדרך הטבע ולא לסמוך על רחמי שמים.

ב. האם מותר להסגיר לשלטונות אדם שחייב בידוד ומסתובב בין אנשים.

תשובה: יש להודיע לו שע"פ התורה אסור לו להסתובב בין אנשים, והוא עובר על מצוות (ויקרא יט, יח) ואהבת לרעך כמוך, וכתיב (שם טז) ולא תעמוד על דם רעך, כדאיתא בספר חסידים (סי' תרע"ג) מוכה שחין שאסור לו לרחוץ במקום הרבים עיי"ש, וכבר כתבו התוס' (ב"ק כג, א) דיותר יש לאדם ליזהר עצמו שלא יזיק אחרים משלא יזקק, ואם עדיין מסרב לשמוע ומתכוין להמשיך להזיק לרבים, יש להודיע זאת לגופים המוסמכים, כמו שנתבאר בשו"ע חו"מ (סי' שפח סעי' יב) לענין המיצר את הציבור ומצערן, והעוסק במה שיש לחוש שייזיק רבים, שמתרין בו שלא יעשה, ואם אינו משגיח, יכולין למסרו.

ג. אדם שחייב בבידוד האם מותר לו להתפלל במנין ולסמוך ששומר מצוה לא ידע דבר רע.

תשובה: כבר נתבאר לעיל שאין לסמוך על הנס בפרט שהוא מזיק אחרים וחסד לאחריני שבוודאי אין שום צד היתר בזה, ועיין בשו"ת נשמת כל חי להגר"ח פלאגי (ח"ב חו"מ סי' מ"ט) שאסר על רופא שטיפל בחולים להיכנס לבית הכנסת מחשש שידביק את כל הציבור פן יקראנו אסון בנוגעו באיזה אדם וה' שומר ישראל עיי"ש, והעצה היעוצה לאדם השוהה בבידוד כדין כל אנוס שאינו יכול לבוא לביהכ"נ שיתפלל בשעה שהצבור מתפללין כמבואר בשו"ע (או"ח סי' צ' סעי' ט).

ד. האם מותר לנשק המזוזה במצב כזה, כי שומר מצוה לא ידע דבר רע, או שיש חשש שידבק מהקורונה.

תשובה: נישוק המזוזה הוא משנת חסידים רק ע"פ האריז"ל כמבוא בברכי יוסף (סי' רפ"ה אות ד'), וע"פ הרמ"א (סי' רפ"ה) תמיד מניחים את היד בלי לנשק, וע"ע שו"ת רעק"א (פסקים נ"ח) שלא לנשק ולא להניח היד במקום חשש איסור, דהוי מצוה הבאה בעבירה, ואם רצונו להניח ידו על המזוזה טוב להוריד מלבשו אשר על אצילי ידיו המזוזה ויניח על המזוזה.

ה. האם יש להימנע בימים אלו ללכת למקוה טהרה, שלא ידבק, השאלה גם על חיוב טבילת עזרא.

תשובה: לפי דברי המומחים שבררתי אצלם אם המקוה מטופל ומתוחזק כראוי בטיהור המים עם כלור ושאר חומרים היעילים להשמדת חיידקים אין צריך לחשוש, לכן ישתדל ללכת רק למקוה המתוחזק כראוי, כפי הנחיית השלטונות.

ו. אדם השוהה בבידוד וזקוק לטבילת עזרא, כיצד יעשה.

תשובה: אסור לו ללכת למקוה ציבורי, ויכול לכתחילה לטבול בתוך אמבטיה גדולה של מ' סאה מים שאובים [650 ליטר].

ואם יש עמו אדם אחר השוהה עמו בבידוד יכול להיטהר בט' קבין מים שאובים [12.5 ליטר לדעת הגר"נ, ולדעת החזו"א 21 ליטר] והיינו שישפכו עליו את המים מהכלי, באופן שיעמוד זקוף ושתי ידיו מונחים נגד לבו ברפיון ובריווח קצת כדי שיבואו המים

על כל גופו, ויכולים לשפוך את המים משלושה דליים ובאופן שלא יפסיק משפכת דלי אחד עד שיתחיל השני אבל יותר מג' כלים אין מצטרפין לשיעור ט' קבין (עיין שו"ע ריש סי' פ"ח ובנו"כ שם).

ולענין ט' קבין ע"י מקלחת יש מחמירים (כן דעת החזו"א והר צבי ברשמי שאלה שנסתפק בזה), אולם למעשה הסכמת רוב הפוסקים (עיין פסק"ת סי' פ"ח) להתיר מקלחת לטבילת עזרא, בתנאי שהמים בשיעור ט' קבין נשפכים עליו ברצף אחד בלי הפסק, ובזרם מים רגיל השיעור הוא קילוח של 4 דק' ובקילוח איטי בערך 12 דק', וראוי למדוד תחילה את השיעור בתוך כלי, ולפי"ז יש לשער את פרק הזמן הנצרך לקילוח ט' קבין.

ז. מי שהוא בכור ונמצא בקבוצת סיכון ואינו הולך לבית הכנסת, או השוהה בבידוד, מה יעשה לגבי תענית בכורות בערב פסח.

תשובה: לכתחילה ישתדל לסיים מסכתא בעצמו, בפרט בזמנים אלו שתורה מגנא ומצלא, וממילא כל זמנו בביתו פנוים להמדה בתורה הק', ואם אינו יכול מסיבות שונות, דעת הגרש"ז אויערבאך (מעדני שלמה מועדים עמ' ב') שבדיעבד מועיל שמיעת הסיום בטלפון בשידור חי, וכ"כ בשו"ת משנת יוסף (ח"ז סי' פ"ג).

ח. הנמצא בבידוד כיצד יערוך מכירת חמץ.

תשובה: הן אמנם כדי לחזק את מינוי השליחות של הרב במכירת חמץ אנו נוהגים לחתום על שטר ההרשאה ולעשות קנין סודר, דהיינו שהמשלח נוטל סודרו של השליח ומגביהו (רמב"ם פ"ה מהל' מכירה הי"ב והי"ג), אמנם מעיקר הדין אין מינוי שליחות צריכה קנין, ודי באמירה בלבד כדי למנות שליח, ויכול אף למנותו שלא בפניו כגון באמצעות פקס או טלפון וכיו"ב (עיין שו"ע חו"מ סי' קפב סעי' א', שו"ת צמח צדק או"ח סי' ס"ו, שו"ת חת"ס אה"ע ח"א סי' מג, סידור פסח כהלכתו פרק יא סעי' י' בארוכה).

ט. הנמצא בבידוד מה יעשה לענין ברכת האילנות

אם הוא רואה מחלון ביתו אילנות מבלבלים יכול לברך עליהם ברכת האילנות בתנאי שהוא רואה את הלבול בראיה ברורה אפי' שרואה רק מרחוק, ואפילו שהחלון סגור בזכוכית יכול לברך כמש"כ בברכי יוסף (סי' רכד סעי' א' הובא בשע"ת סי' תכ"ו), וכן יכול לברך אם רואה דרך משקפת רגילה שמגדילה את טווח הראיה (פתח הדביר סי' רכ"ד אות י'), אבל אין לברך אם רואה על ידי משקפת המורכב מטכניקה של מראות.

י. השוהה בבידוד איך יקיים מצות 'והגדת לבנך' לבנו הקטן.

תשובה: אם בנו יכול לשמוע מפיו את ההגדה מבעד לדלת עדיף טפי, ואם לאו י"א שיש חשיבות מיוחדת בזה שהסב יספר לנכדו עפ"י דברי המקנה (קידושין ל, א) עיין תשובות והנהגות (ח"ב או"ח סי' רלו), ואם אין לו סב יכול למנות שליח (סידור פסח כהלכתו פ"ז סעי' י').

כ"ז כתבתי בקיצור נמרץ בענינים הנוגעים למעשה, ואי"ה על שאר החקירות הנפלאות ששאל בשאלת חכם עוד חזון למועד, כאשר יתן ה' מנוח ומרגוע לנפשנו ויקויים בנו מקרא שכתוב אין פרץ ואין יוצאת ואין צוחה ברחובותינו, והקל העונה בעת צרות ובצרות, הקל הפועל גבורות, הקרוב לכל קוראיו, המשלם שכר טוב ליראיו, המרפא מכאובים המחבש לעצבים, הוא ימלא רחמים טובים וקרובים להושיע להרגיע להבטיח להניח לכוון ולחונן למלט ולפלט כל קהלות הקודש מכל עקא ומרעין בישינ, ונזכה השתא לאכול מן הזבחים ומן הפסחים בבנין בית הבחירה אכ"ר.

בברכת כהנים באהבה

וברוב ידידות

יעקב יוסף כהן

